

Godbiter

Kort og godt om IT-produkter og -teknologier vi finner spesielt interessante – smått og stort, gratis eller kommersielt. Nykommere på markedet og produkter vi har testet eller evaluert blir prioritert i den forbindelse, ved siden av produkter relatert til artikler i denne eller tidligere utgaver.

Emulering, kvalitet, CherryOS og OS-X

Blir vi aldri lei av emuleringer? Vil ikke slike kunstige omgivelser alltid være halvveisløsninger? Som så ofte ellers kommer svaret an på hvem som spør. Emuleringer introduserer ekstra lag av programvare som tar vare på konverteringen fra ett miljø til et annet – og tilbake. Hvor komplisert denne jobben er, avhenger av omstendighetene. For eksempel ser vi at VMware – 'rett på jernet' – på Intel-plattform fungerer svært så effektivt, mens det går vesentlig tyngre når vi skal emulere en annen maskinvareplattform.

Når det kommer til stykket er imidlertid diskusjonen om effektivitet temmelig unyttig. Vi overflommes av CPU-kapasitet, og vi introduserer nye tilpasningslag av programvare i den ene løsningen etter den andre nærmest kontinuerlig. Hvorfor skulle vi bry oss mer om konsekvensene av slike ekstra lag i det ene tilfellet enn i det andre? Diskusjonen bærer preg av historiske oppfatninger som knapt har noen relevans i dag.

Utfordringen som i stedet burde oppta oss, er programvare-kvalitet. Aldri har det vært utviklet så mye programvare som i dag, og aldri har kvaliteten vært lavere. Og nivået fortsetter å falle – av innlysende årsaker. Programmering er på vei i samme retning som typografi for 10 år siden. Avanserte verktøy sørger for at hvem som helst kan programmere – i navnet, med den følge at nettopp hvem som helst gjør det. Resultatene blir deretter, ikke bare fordi verktøyene kommer i amatørernes hender, men like mye fordi også utviklingsverktøyene i mange tilfeller er utviklet av amatører. Dermed er sjansen stor for at de genererer kode som ikke bare er full av feil, men så ineffektiv at 3 GHz minner mer om 30 enn om 200 hestekrefter. Derfor er emulering ikke bare spennende, men av stor praktisk interesse. Å øke plattformbredden for programvare av god kvalitet blir et poeng i seg selv.

I Mellvik-Rapporten nr. 118 ga vi en kort presentasjon av PearPC, en generisk Open Source PPC-emulator som gjør det mulig (blant annet) å kjøre MacOS-X på Wintel-maskiner. Mens produktet har gjennomgått vesentlige forbedringer i løpet av sommeren og høsten (fra versjon 0.1 til 0.3), er PearPC fortsatt for et eksperiment å regne. I september dukket det imidlertid opp et nytt prosjekt på radaren: CherryOS har – i teknisk forstand – samme målsetting som PearPC: Å kjøre MacOS-X på x86-plattformen. Der stopper imidlertid likhetene. CherryOS er ikke Open Source, kan foreløpig ikke lastes ned fra Internettet og har – ifølge de som har sett produktet i drift – en helt annen grad av effektivitet enn PearPC.

CherryOS startet som et personlig hobbyprosjekt. Først da utviklerens arbeidsgiver viste interesse for produktet, ble det kjent for utenforstående og satt i en sammenheng som gjør produktet 'markedsførbart'. Dermed forsvant også muligheten for å innlemme produktet i kategorien Open Source.

CherryOS blir kommersielt tilgjengelig i løpet av høsten og er prissatt til USD 50. Dersom produktet viser seg å holde mål med hensyn til pålitelighet og effektivitet, betyr det at veien til MacOS-X på en hvilken som helst Wintel PC får en pris på til sammen USD 179 (129 for MacOS-X fra Apple).

For brukere og miljøer uten erfaring med MacOS-X er dette i utgangspunktet temmelig uinteressant. Den økende fokuseringen på programvarekvalitet som vi var inne på ovenfor, sørger imidlertid for at MacOS-X får stadig mer oppmerksomhet, både i privatmarkedet og i kommersielle sammenhenger.

Det finnes mer enn 600 millioner aktive PC-brukere i markedet – samtlige med et akutt behov for bedre og sikrere programvare. Dersom 5% av disse viser interesse for CherryOS, har ikke bare Hawaii-selskapet MXS noe å se frem til, men Apple står foran en stor utfordring. På den ene siden kan det fort bli store inntekter av programvare-salget, men vil muligheten til å kjøre MacOS-X på rimelig Wintel hardware kannibalisere selskapets eget produktsalg? Og vil risikoen for at så skjer sørge for at Apple blokkerer muligheten via lisensrestriksjoner?

Inntil videre kan vi kun spekulere. Det faktiske forhold er i alle fall at MacOS-X på Wintel-maskiner er en velkommen gave til et sultent marked, og at prisen er overkommelig. Den er for eksempel vesentlig lavere enn hva Microsoft forlanger for emulator og Windows-lisens på Mac-plattformen (NOK 2.800). At CherryOS foreløpig må kjøres under Windows, er et minus med hensyn til både kostnader, stabilitet og ytelse, men MXS lover at dette er et forbigående problem: "Vi arbeider med en 'native' utgave av CherryOS", sier selskapet, og tror at denne muligheten blir tilgjengelig i løpet av 1. kvartal neste år. Da skal MacOS-X kunne startes direkte på en Wintel-maskin, og vi står overfor ganske andre og mer interessante problemstillinger: For det første blir markedet for OS-X og tilhørende programvare plutselig gigantisk. Derneft blir inngangsbilletten til Apples programvare-plattform vesentlig rimeligere – og Apple får en påminnelse om at det er på tide å evaluere x86-arkitekturen nok en gang.

Mens vi anser potensialet for CherryOS for å være betydelig, er det nyttig å minne om at produktet enn så lenge tilhører kategorien PROMISEWARE. Hvor mange produkter har ikke stoppet opp på dette nivå? Vi venter i spenning, ikke bare på CherryOS, men like mye på responsen fra Apple. 25. november skal – ifølge www.cherryos.com – være datoen for 'tilgjengeliggjøring'. Mon tro om vi går julen i møte med MacOS-X på vår permitterte bærbare PC? Følg med.

Kan Firefox erstatte Internet Explorer?

Dette er spørsmålet markedet stiller, men som egentlig setter hele problemstillingen på hodet. Det reelle spørsmålet de fleste IT-profesjonelle bør stille seg – dersom de ikke har gjort det for lenge siden, er 'hvor lenge tør vi å fortsette med IE'? Riktignok betyr fjerningen av IE enkelte praktiske forandringer for de fleste miljøer, men det blir stadig vanskeligere å finne argumenter for å opprettholde et **høyt usikkerhetsnivå** for å ta vare på enkeltfunksjoner og kjepphester.

Klare til å overta står et dusin alternativer, hvorav de fleste er av god kvalitet, Open Source (gratis) og plattformuavhengige. Firefox er én av dem, og av ulike årsaker som vi skal komme tilbake til nedenfor, den som har fått mest oppmerksomhet de siste månedene. En annen er Opera, som i nasjonalromantiske Norge står manges hjerte nær, og som har en rekke attraktive sider. Ulempen er at den koster penger – med mindre vi kan akseptere å bli overflommet av irriterende annonser til stadighet.

Videre har de mest populære brukermiljøene for Linux/Unix (KDE og Gnome) sine egne (Open Source) nettlesere, mens MacOS-X har 'Safari' – med hoved-

komponenter fra KDE, og med en effektivitet som overgår de fleste konkurrentene.

Hva har så Firefox å skilte med som gjør den bedre egnet enn de andre alternativene? For det første er det ikke innlysende at 'bedre egnet' er en relevant parameter i bildet. 'God nok' er snarere den riktige målestokken, hvilket også er årsaken til at Windows, IE og en rekke andre kjente produkter har noen posisjon i dagens marked. De har aldri vært best, verken teknisk eller kvalitetsmessig, men har hatt de riktige egenskapene og 'forbindelsene'. Firefox har en del av de samme karakteristika – og dessuten prinsipielle likheter med Linux: Politisk ubesudlet, bred plattformstøtte, velprøvd implementasjon av relevante standarder og – som allerede nevnt – god nok.

Derfor er det ingen grunn til å tvile på at Firefox kan gjøre jobben som avløser for IE på Windows-plattformen. Sammen med epost-klienten Thunderbird er Firefox resultatet av en splitting av den langt mer kjente Mozilla, i sin tur videreføringen av Nescapes kombinerte nettleser/epost-klient 'Communicator'. Det er med andre ord teknologi med lang fartstid vi har med å gjøre – i både Firefox og de andre familie-medlemmene. De er ikke feilfrie og heller ikke perfekte, men langt over middels uansett synsvinkel – og spesielt i forhold til nettopp IE.

Å splitte Mozilla i en separat nettleser og epost-klient var utvilsomt en god idé til riktig tid. Det er først og fremst IE som er utropt som Windows-plattformens største sikkerhets-trussel. Dermed er det en enkel og effektiv nettleser markedet vil være ute etter. Og knapt noen gang tidligere har et Open Source produkt hatt slik vind i seilene. Deserteringen fra IE når ukentlig nye høyder, og Mozilla Foundation, som står for utviklingen av alle familiemedlemmene, klarte på 10 dager i slutten av oktober å samle inn over USD 100.000 til en helsides annonsekampanje i New York Times. Kampanjen starter samtidig med at den første 'offisielle' utgaven av Firefox slippes den 9. november.

For de av oss har brukt Mozilla og Firefox i lang tid, har selve 'slippet' beskjeden interesse, men er likevel verdt å merke seg fordi det markerer en milepæl i den pågående krigen mellom tradisjonell programvare og Open Source. Det hører også med til historien at Mozilla Foundation har registrert over 5 millioner nedlastinger av 'pre-release' utgaven av Firefox i løpet av noen få måneder – en interesse som langt overstiger enhver optimistisk forventning.

Spenningen i månedene fremover knytter seg altså ikke til om Firefox er god nok. Det er hastigheten med hvilken markedet tar fornuften fangen og setter sikkerhet i høysetet som er spennende. Konsekvensene av forandringen er mangslungne – og i noen tilfeller kostbare, et forhold vi diskuterer på lederplass i denne utgaven.

En safe for dine passord

Hvor oppbevarer du dine passord? De fleste av oss vil helst ikke ha spørsmålet, og svarene blir tilsvarende unnvikende. Mens vi skulle ønske at 'i hodet' var et sannferdig svar, er det ytterst få med driftsansvar som har hukommelsen av en slik kvalitet. Vi har all verdens duppeditter og utstyr rundt oss som skal ha 'admin-passord', vi har kontoer på et utall systemer og vi er innmeldt i flere titalls web-tjenester. Og sist, men ikke minst bistår vi regelmessig familie og venner med epost-konti, bredbåndsrutere og annet som hyppig involverer passord. Uansett hvilke øvelser vi gjør for å formidle passordene og deres

betydning mens oppgavene utføres, vil et senere spørsmål om de samme passordene neppe fremkalle noe annet enn et uforstående blikk. Mange av oss er i samme båt – med fra 20 til nærmere 100 passord å holde styr på, gjerne sammen med annen relevant informasjon som IP-adresser og konfigurasjonsdata. Ikke alt er like verdifullt i en risiko-vurdering, men informasjon som uvegerlig vil koste betydelige mengder tid å ikke ha tilgjengelig. Men hvor lagrer vi den?

Vi har alle våre metoder, fra lapper på 'hemmelige' steder til notater på en PDA eller mobiltelefon. Passordene skal ikke bare finnes, de skal også være tilgjengelige når vi trenger dem. Og uansett mekanisme, er ingen uenige i at enhver lagring i klartekst, uansett om mediet er papir eller digitalt, er uakseptabel. Her må noget gjøres.

Når nøden er størst er imidlertid hjelpen gjerne nærmest. Eller sagt på en annen måte: Der det finnes et behov, dukker det som regel opp produkter. Og produkter har vi fått – i mange former og fasonger. En av variantene er profil-assistenten i IE6, men av årsaker vi har diskutert flere andre steder i denne utgaven, anser vi ikke IE for å være et egnet hjelpemiddel i sakens anledning. Nå er det naturligvis slik at både behov og bruksmønster spriker sterkt fra miljø til miljø og fra person til person. For enkelte er det akseptabelt, og kanskje sågar å foretrekke at passordlagringen foregår på vår bærbare datamaskin. Vi foretrekker inntil videre PDAen – eller i overskuelig fremtid en PalmOS-basert mobiltelefon. Den er med over alt, og er der når vi trenger den.

Og produkter finnes for de fleste plattformer - fra Norton Password Manager i SystemWorks og Wand Password Manager i Opera 7 nettleser, til LoginWallet på Mac og PasswordWallet for PalmOS. Vi har benyttet sistnevnte 'shareware'-produkt i en periode og har ikke bare fått samlet alt på ett sted, men hevet sikkerheten dramatisk. 15 vel anvendte US dollar og et verktøy vi kan flytte med oss til Mac-maskinen når som helst. Interessert? Flere detaljer, pekere og viktige krav å stille finner du på web-tjenesten - se etter tilleggsstoff til denne utgaven (side 35 for detaljer). ■